

การบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหาร
องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง
จังหวัดอุดรธานี

Kalyānamitta-Dhamma-Based Administration of
Administrator in Banchai Sub-District
Administrative Organization Bandung District
Udonthani Province

พระมหาสมชาย สิริปัญโญ^{1*} ดร.ปัญญา คล้ายเดช²

ผศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ³

Phramaha Somchai Siripañño Dr.Panya KlaydeshAsst.

Prof. Dr.Sanya Kenaphoom

¹นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต มจร วิทยาเขตขอนแก่น

²อาจารย์ประจำ มจร วิทยาเขตขอนแก่น ³มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

*Email: kapko1990@gmail.com

doi : 10.14456/jmcupeace.2015.6

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรม และศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษากับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเสร็จแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบ

สัมภาษณ์ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ประชาชนที่มี อายุ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรม แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ, ระดับการศึกษา, ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรม ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยผู้บริหารสร้างความเข้าใจและรู้ถึงความต้องการของประชาชน สร้างความเป็นภาวะผู้นำ และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ปรับปรุงแก้ไขการบริหารในส่วนที่มีข้อผิดพลาด รับฟังปัญหาประชาชน สามารถสื่อสารและสนองความต้องการของประชาชนให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้

คำสำคัญ: การบริหารงาน กัลยาณมิตรธรรม ผู้บริหาร

Abstract

The objectives of this research were: (1) to study the Kalyanamitta - dhamma-based administration of administrators and to study a way to develop the Kalyanamitta -dhamma-based administration of administrators in the Banchai sub-district Administrative Organization, Bandung district, Udonthani province.

This was the mixed method Research: a quantitative research and a qualitative research. The quantitative research dealt with studying 383 people in the Banchai sub-district Administrative Organization, Bandung district, Udonthani province as the sample. The research instrument was the

questionnaire to collect all data, statistically analyzed in computer for frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test (independent sample), and one way ANOVA. The qualitative research was made with in-depth interview to collect all data from 5 key informants, paper, and related researches, analyzed with the content analysis technique.

A result of this study was found in the following aspects.

1. The people's view on the Kalyanamitta-dhamma-based administration of administrators in the Banchai sub-district Administrative Organization, Bandung district, Udonthani province, as a whole, was in a high level ($\bar{X} = 3.60$).

2. The view of people who had different ages, occupation, and income on the Kalyanamitta amitta-dhamma-based administration of administrators was different. This result followed the issued hypothesis. The view of people who had different sexes, and education on the Kalyanamitta-dhamma-based administration of administrators was not different. This result did not follow the issued hypothesis.

3. A way to develop the Kalyanamitta -dhamma-based administration of administrators in the Banchai sub-district Administrative Organization, Bandung district, Udonthani province was in the following aspects. The administrators ought to make people clearly understand and know the public want, establish leadership to be responsible for the administration and the management improvement in the error, get a public opinion, communicate and meet the needs of the people.

Keyword: Administration, Kalyānamitta–Dhamma, Administrator

1. บทนำ

การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการบริหารงานในท้องถิ่น เช่น การปกครอง การบริหาร การตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงานท้องถิ่นของตนตามวิถีทางประชาธิปไตย ให้เป็นไปในทิศทางที่ตนปรารถนา อันเป็นสิทธิโดยชอบธรรมตามรัฐธรรมนูญ อีกทั้งยังเป็นการยอมรับในคุณค่าศักดิ์ศรีและความสำคัญของประชาชนในท้องถิ่นให้รู้สึกว่าคุณมีความเกี่ยวข้องมีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหารที่ตนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกตั้ง การควบคุม การตรวจสอบและการถอดถอน เป็นต้น ให้เกิดความรับผิดชอบ เกิดความหวงแหนและปกป้องผลประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอยู่อาศัย และเป็นกลไกในการดำเนินงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวมร่วมกันของประชาชนในท้องถิ่น อันจะนำมาซึ่งความเลื่อมใสศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในที่สุด (พระมหาเอกมร ฐิตปัญโญ, 2553) สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ถูกต้อง ในการนำไปพัฒนาในกระบวนการต่างๆ และนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม (สัญญา เคนาภูมิ, 2556 : 169) เพราะว่าเมื่อเกิดความรู้เฉพาะตัว หรือความรู้ที่ฝังอยู่ในคนเป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ จะสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ต่อไป (สัญญา เคนาภูมิ, 2557 : 5)

การบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี มีหน้าที่ในการจัดสรรผลประโยชน์และให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชน แต่การบริหารบางส่วนอาจจะยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ผู้บริหารอาจจะยังไม่เข้าถึงปัญหาภายในชุมชนนั้นเพื่อให้เกิดการบริหารที่ทำให้ประชาชนในตำบลได้มีส่วนร่วมและทำความเข้าใจในการบริหารของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย และเพื่อทำให้ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัยได้ทราบถึงแนวคิดการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัยตามแนวคิดที่ประชาชนอยากจะให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลได้บริหารจัดการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้พัฒนาขึ้นไป ทั้งนี้เนื่องจากการมีความรู้ ความเข้าใจ ความมั่นใจและสามารถนำไปใช้ประกอบการดำรงชีวิตได้ และที่สำคัญการคิดจะทำให้มนุษย์สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ได้อย่างมั่นใจ (สัญญา เคนาภูมิ, 2557ข : 3)

หลักธรรมในพระพุทธศาสนาถือได้ว่าสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เพราะสอนให้คนเข้าใจถึงความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและสามารถเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้น สอนให้

คนเป็นคนดีมีศีลธรรม ทั้งยังสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานและการบริหารงานในยุคปัจจุบัน ได้แก่ หลักกลายณมิตรธรรม ประกอบด้วย 1) ธรรมที่เป็นที่รักเป็นที่พอใจ 2) เป็นที่เคารพ 3) เป็นที่ยกย่อง 4) เป็นนักพูด 5) เป็นผู้อดทนต่อถ้อยคำ 6) เป็นผู้พูดถ้อยคำลึกซึ้งได้ 7) ไม่ชักนำในอูฐานะ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม 23 ข้อ : 57) เป็นหลักธรรมที่ผู้บริหารสามารถนำมาประพฤติปฏิบัติ เป็นธรรมที่สร้างความสนิทสนมกลมเกลียวชวนให้อยากเข้าไปปรึกษาไต่ถาม เป็นธรรมที่สร้างความประพฤติควรแก่ฐานะทำให้ผู้ที่ไปปรึกษาเกิดความอบอุ่นเป็นที่พึ่งได้ เป็นธรรมที่สร้างความน่าเชื่อถือในฐานะที่เป็นผู้ทรงความรู้และภูมิปัญญาอย่างแท้จริง เป็นธรรมที่ผู้พูดรู้จักพูดให้ได้ผล ชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรจะพูดอย่างไร เป็นธรรมที่สร้างความอดทนให้แก่ผู้บริหาร คือ พร้อมทั้งจะรับฟังคำปรึกษาของประชาชน สามารถอธิบายเรื่องที่ยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจ และไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหลหรือชักจูงใจไปในทางเสื่อมเสีย (พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ. ปยุตฺโต, 2551 : 278) ดังนั้น จึงต้องการนำหลักกลายณมิตรธรรม มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย เพื่อจะช่วยให้การทำงานหรือการบริหารงานประสบผลสำเร็จ เสริมสร้างความมั่นคงของการพัฒนาท้องถิ่น จูงใจให้คนมาร่วมกันทำกิจกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น และยังนำไปสู่การบริหาร สร้างวิสัยทัศน์ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต เป็นหลักในการพัฒนาท้องถิ่นและเสริมสร้างจิตใจของคนในท้องถิ่น รวมถึงนักรการเมืองให้มีจิตสำนึกในการที่จะพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญ และเป็นพลังในการต่อต้านคอร์รัปชัน และการประหลดมิชอบในการบริหารจัดการในท้องถิ่นต่อไป

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความต้องการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา คือ กลายณมิตรธรรม ซึ่งเป็นหลักธรรมที่สำคัญที่สามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นไปได้ เพื่อเป็นการสำรวจเบื้องต้น จึงสนใจที่จะทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักกลายณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี” ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวนโยบายในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

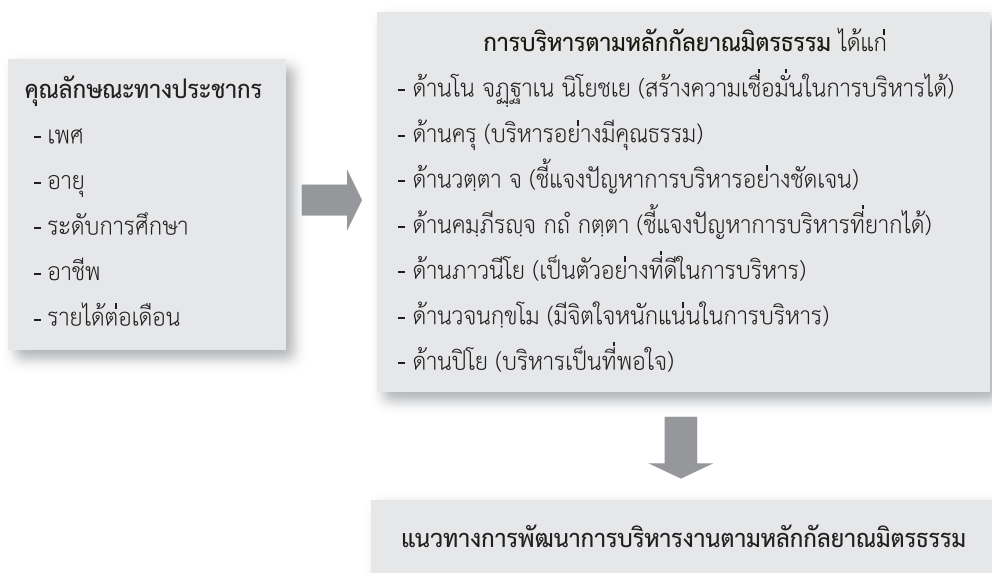
2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการบริหารตามหลักกลายณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยผสมวิธี (Mixed Method Research) โดยมุ่งศึกษาจากปรากฏการณ์ (Phenomenalism) (สัญญา เคนาภูมิ, 2557 : 49-51) ในเบื้องต้นของการพัฒนาขอบเขตด้านเนื้อหาสาระหรือกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยได้พัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เริ่มต้นจากวิธีการคิดเชิงเหตุผล (สัญญา เคนาภูมิ, 2557ข) การศึกษานำร่อง (Pilot study) ซึ่งเป็นการพัฒนารอบแนวคิดจากทฤษฎีฐานราก การสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้มีประสบการณ์ทางการวิจัยและการบริหารงานยุติธรรมด้วยวิธีการจัดการความรู้ (KM) (สัญญา เคนาภูมิ, 2557ค) ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อหาความลงตัวของกรอบแนวคิดการวิจัย (สัญญา เคนาภูมิ, 2557ง) และทำการตรวจสอบกรอบแนวคิดการวิจัยให้มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นโดยวิธีการบูรณาการระเบียบวิธีที่หลากหลาย (สัญญา เคนาภูมิ, 2556) ซึ่งแบ่งรูปแบบเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากนั้นทำการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ผู้วิจัยได้เขียนกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรและเชิงกระบวนการวิจัย (สัญญา เคนาภูมิ, 2557จ) ดังนี้

แหล่งข้อมูลการวิจัย

เป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 8,581 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย, 2556)

กลุ่มที่ 1 ประชาชนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 383 คน โดยการใช้ตารางคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane (อ้างในธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555 : 47-48)

กลุ่มที่ 2 เป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม

1. ผู้วิจัยทำการขอหนังสือขออนุญาตในการแจกแบบสอบถามจากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตนำเสนอต่อประชาชนซึ่งเป็นประชาชนที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3. ทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 383 ฉบับ โดยแจกและเก็บคืนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

4. ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100

5. ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากหัวหน้าศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นำเสนอนายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย

อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) จำนวน 5 ท่าน

2. ทำการนัดหมายวันเพื่อสัมภาษณ์
3. ทำการสัมภาษณ์
4. นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. ใช้สถิติจำนวน (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล
2. ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) อธิบายข้อมูล ระดับความคิดเห็นของการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
3. ใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรต้นสองกลุ่ม
4. ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่าง จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2541: 236)

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมถึงการใช้เทคนิคการกำหนดกลยุทธ์ฐานการวิจัย ใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวม

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 46.5 มีรายได้ต่อเดือน 3,000 – 5,000 บาท จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.0

2. การบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

ผลการวิจัย พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ คือ ด้านโน จุณฺหาเน นิโยชเย (สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารได้) ด้านครุ (บริหารอย่างมีคุณธรรม) ด้านวตฺตา จ (ชี้แจงปัญหาการบริหารอย่างชัดเจน) ด้านคมภีรญจ กถิ กตฺตา (ชี้แจงปัญหาการบริหารที่ยากได้) ด้านภาวนีโย (เป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหาร) ด้านวจนฺทโม (มีจิตใจหนักแน่นในการบริหาร) และด้านปิโย (บริหารเป็นที่พอใจ) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ดังนั้น จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านปิโย (บริหารเป็นที่พอใจ) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การดำเนินการทางด้านบริหารงาน พยายามที่จะสร้างความเข้าใจและรู้ถึงความต้องการของประชาชน ตามบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลจะสามารถดำเนินการได้ ร่วมกันคิดแนวทางการพัฒนาทุกระดับชั้น และพยายามแก้ไขปัญหาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป็นที่พอใจของประชาชน

2. ด้านครุ (บริหารอย่างมีคุณธรรม) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารของผู้บริหารสร้างความเป็นภาวะผู้นำเพื่อที่จะให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการบริหารงาน สร้างความรับผิดชอบในการบริหารงานโดยที่จะทำให้การดำเนินการโครงการต่างๆ แก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างมีสุจริตธรรม มีความเอื้ออาทรต่อกันในการดำเนินการทางด้านการบริการด้านต่างๆ แก่ประชาชน

3. ด้านภาวนีโย (เป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหาร) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานโดยเป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหาร มีการใช้หลักความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม และมีเมตตาธรรม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเสมอต้นเสมอปลายในการบริหาร โดยมีการปรับปรุงแก้ไขในการบริหารในส่วนที่มีข้อผิดพลาด สร้างความสัมพันธ์อันดีกับประชาชนทุกกลุ่มทุกเพศทุกวัย

4. ด้านวตฺตา จ (ชี้แจงปัญหาการบริหารอย่างชัดเจน) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของผู้บริหารพยายามที่จะชี้แจงปัญหาการบริหารให้แก่ประชาชนทราบเท่าที่จะสามารถดำเนินการได้โดยยึดหลักข้อกฎหมายเป็นสำคัญ พยายามพูดชี้แจงให้เข้ากับหลักความ

เป็นจริงที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการบริหารให้ประชาชนทราบอย่างชัดเจน พูดอย่างเหมาะสม และรับฟังสิ่งที่ประชาชนนำเสนอ

5. ด้านวาทศิลป์ (มีจิตใจหนักแน่นในการบริหาร) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานในบางครั้งก็มีปัญหาข้อติดขัดบ้าง เพราะประชาชนในเขตพื้นที่มีความคิดความต้องการที่แตกต่างกัน แต่ด้วยการบริหารงานในระบอบประชาธิปไตยต้องยึดเสียงข้างมากในการดำเนินงานและเคารพเสียงข้างน้อย และยอมรับคำกล่าวเสียดสีของประชาชนโดยที่แก้ไขด้วยการบริหารงานต่างๆ ให้เห็นเป็นรูปธรรมทำให้ประชาชนยอมรับได้ มีการรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์และแยกแยะประเด็นต่างๆ ของข้อเท็จจริง สรุปประเด็นปัญหาเหล่านั้นแล้วชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบ

6. ด้านคุณวิเศษ ถิ่น กตดา (ชี้แจงปัญหาการบริหารที่ยากได้) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของผู้บริหารเกี่ยวกับการชี้แจงปัญหาการบริหารที่ยากนั้น ต้องดูสถานการณ์ ณ ขณะนั้นว่ามีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไรในสิ่งที่ชี้แจงเรื่องที่ประชาชนไม่สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานเหล่านั้น และดูพื้นฐานของศักยภาพผู้ฟังว่าสามารถที่จะรับฟังปัญหาเหล่านั้นได้ดีหรือไม่ เมื่อต้องการให้ผู้บริหารชี้แจงต้องมีข้อเสนอมานำเสนอยืนยันในสิ่งที่ทำให้ผู้บริหารชี้แจงการบริหารงานเหล่านั้นให้แก่ประชาชนทราบ

7. ด้านโน จงฐาเน นิโยชเย (สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารได้) ผู้ให้สัมภาษณ์มีแนวทางว่า การบริหารงานของผู้บริหารโดยสร้างความเชื่อมั่นนั้น ผู้บริหารยึดหลักครองตน ครองคน ครองงาน เพื่อที่จะให้ประชาชนมีความมั่นใจในตัวผู้บริหารและช่วยคิดเสนอแนะแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ให้เจริญต่อไป

5. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ จะกล่าวถึงการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ แล้วจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

จากการศึกษาการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล บ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ความคิดเห็นของประชาชน ในภาพรวมอยู่

ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี มีการบริหารงานโดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนโดยให้ประชาชนสามารถวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานและได้ยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้กับการบริหาร สร้างความเข้าใจที่ดีให้กับประชาชน เช่น รู้จักพูดให้ประชาชนเข้าใจในแนวทางการบริหารในแต่ละปีงบประมาณ และให้ประชาชนเสนอแนวทางการพัฒนาในเขตพื้นที่ชุมชนของตนเองได้จึงมีความสอดคล้องและใกล้เคียงกันกับหลักกัลยาณมิตรธรรม โดยหลักกัลยาณมิตรธรรมนั้น ช่วยให้ผู้บริหารบริหารงานด้วยการสร้างความพอใจให้กับประชาชน เป็นแบบอย่างในการบริหาร เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอธิบายผลวิจัยได้ ดังนี้

1. ด้านปิโย (บริหารเป็นที่พอใจ) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.47$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี มีความสนิทสนมกับประชาชนตามหน้าที่ของผู้บริหาร และมีการบริหารอย่างมีเหตุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ด้านครุ (บริหารอย่างมีคุณธรรม) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.65$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บริหารงานเป็นที่ประชาชนให้ความเคารพ เป็นที่พึ่งของประชาชนได้ มีความรับผิดชอบ มีความหนักแน่นมั่นคงต่อการบริหาร

3. ด้านภาวนีโย (เป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหาร) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้านภาวนีโย (เป็นตัวอย่างที่ดีในการบริหาร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บริหารงานโดยมีความรับผิดชอบต่อประชาชนให้การยกย่อง มีการปรับปรุงการบริหารอยู่เสมอ เป็นแบบอย่างที่ดี มีความเหมาะสมในการบริหารตามหน้าที่ และมีแนวคิดที่สร้างสรรค์ต่อการบริหาร อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการดำเนินงานของผู้บริหารจะเน้นหนักในเรื่องของความรับผิดชอบต่อประชาชน ถ้ามีปัญหาใน

เรื่องใดจะมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขอย่างรวดเร็ว และสร้างแนวทางการบริหารงานให้เกิดขึ้นมาในแนวคิดที่มีความสร้างสรรค์ทำตามนโยบายที่ประชาชนต้องการ

4. ด้านวตุตา จ (ชี้แจงปัญหาการบริหารอย่างชัดเจน) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้านวตุตา จ (ชี้แจงปัญหาการบริหารอย่างชัดเจน) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บริหารงานโดยมีความสามารถในการพูดอย่างเหมาะสม พูดให้ประชาชนเข้าใจ มีความฉลาดในการพูด มีความจริงใจในการพูด มีหลักการในการพูดให้ถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากว่า ผู้บริหารเข้าใจในสภาพชุมชนในท้องถิ่นที่จะทำให้การบริหารเกิดความเข้าใจมีวิธีการในการพูด และทำให้ประชาชนเห็นว่าผู้บริหารสามารถสร้างความจริงใจให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

5. ด้านวจนกขโม (มีจิตใจหนักแน่นในการบริหาร) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้านวจนกขโม (มีจิตใจหนักแน่นในการบริหาร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บริหารงานโดยอดทนต่อการพูดเสียสละ รับฟังคำปรึกษา รับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ มีจิตใจที่มั่นคงต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ นำคำวิจารณ์ไปแก้ไขและพัฒนา อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากว่า ในบางครั้งการบริหารงานอาจจะไม่เป็นที่พอใจกับทุกฝ่ายชุมชนแต่เพื่อเป็นประโยชน์ส่วนรวมแล้ว ผู้บริหารรับฟังเสียงทุกเสียงในชุมชน แต่ถ้ามีการลงมติในการดำเนินงานแล้ว ก็จะดำเนินการตามแผนนั้น และยังนำคำวิพากษ์วิจารณ์ของประชาชนกลุ่มเสียงข้างน้อยไปแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น

6. ด้านคมภีรณจ ถถ กตดา (ชี้แจงปัญหาการบริหารที่ยากได้) จากการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้านคมภีรณจ ถถ กตดา (ชี้แจงปัญหาการบริหารที่ยากได้) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บริหารงานโดยพูดเรื่องที่ซับซ้อนและยากให้ประชาชนเข้าใจได้ พูดให้ประชาชนหายเคลือบแคลงสงสัย อยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นการดำเนินการบริหารของผู้บริหารแล้วเป็นรูปธรรมก็สอบถามถึงแนวทางในการดำเนินงาน ในส่วนของผู้บริหารสามารถตอบคำถามเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน ซึ่งเข้าใจความคิดและสภาพของชุมชนเหล่านั้นเป็นอย่างดี

7. ด้านโน จงฐาเน นิโยชเย (สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารได้) จากการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ด้านโน จงฐาเน นิโยชเย (สร้างความเชื่อมั่นในการบริหารได้) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี บริหารงานโดยปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ไม่ชักจูงในทางเสื่อมเสีย มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากว่า การดำเนินงานของผู้บริหารนั้นจะมีการจัดประเพณีต่างๆ ขึ้นในเทศกาลนั้นๆ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานและอีกส่วนหนึ่งเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในท้องถิ่นนั้น และรับผิดชอบในแนวทางการดำเนินงานดังกล่าวเป็นที่ประชาชนให้การยอมรับ ส่งผลต่อแนวคิดให้ประชาชนมีความสามัคคีในชุมชนและให้นำแนวทางระบอบประชาธิปไตยมาใช้ในชุมชน กล่าวคือ เสียช้างมากเคารพเสียช้างน้อย

2. การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากการศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ตามความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ, อาชีพ และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มี เพศ, และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละส่วนมีประเด็นที่จะนำเสนออีกประการ ดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อีกประการได้ว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัด

อุดรธานี ไม่แตกต่างกันทั้งนี้ เป็นเพราะเพศไม่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของประชาชน เนื่องจากทุกคนได้เล็งเห็นถึงการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัยอยู่ในลักษณะเดียวกัน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2. ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกลยุธยามีตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระวิฑูรย์ ฐานเมธี (บุญพร้อม) (2553) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู” พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยภาพรวมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับการวิจัยของพระครูนนทวิวัฒน์ วีระมโฆ (มีนุสรณ์) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสารณียธรรม 6 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี” พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงของการทำงาน สามารถเข้าถึงระบบการบริหารงานของเทศบาลได้เป็นอย่างดีและประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการจากเทศบาล ทำให้ได้รับทราบข้อมูลในการให้บริการและการบริหารงานของเทศบาลที่แตกต่างกัน ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อการบริหารงาน แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของ พระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม) (2553) พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีอายุน้อยหรือมีอายุมาก จะเป็นวัยไหนก็ตาม ช่วงอายุไม่มีผลต่อระดับความคิดเห็น

3. ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกลยุธยามีตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกลยุธยามีตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ไม่แตกต่างกันทั้งนี้ เป็นเพราะระดับการศึกษานั้นส่วนมากมีระดับการศึกษาประถมศึกษาซึ่งการแจกแบบสอบถามจากขนาดที่ประชาชนอยู่ด้วยกันเป็นจำนวนมาก และมีระดับการศึกษาที่ใกล้เคียงกัน อาจมีแนวความคิดที่ใกล้เคียงกันเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานีส่งผลให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ไม่สอดคล้องกับการวิจัยของพระมหาเอกอมร ฐิตปัญโญ (คงตางาม) (2553) พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตก

ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษา มากหรือน้อย ความหลากหลายของสาขาวิชา ความรู้เหล่านั้นส่งผลต่อระดับความคิดเห็น

4. ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูวินัยธรรยงค์ ธมมาโร (โหมตศิริ) (2555) ได้วิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ประชาชนที่มี อาชีพ ต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไหโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5. ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุวิทย์ฯ สิริวิฑูโน (พรหมเกิด) (2555) ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอยางสีสุราช จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานในการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอยางสีสุราช จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอยางสีสุราช จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารสะท้อนให้เห็นว่า การบริหารงานของผู้บริหารยังมีอุปสรรคในการเข้าถึงประชาชน จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ผู้บริหารควรปฏิบัติตามนโยบายตามโครงการที่กำหนดไว้เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เป็นที่พอใจของประชาชน
- 2) ผู้บริหารควรไปพบปะประชาชนให้มากขึ้น เพื่อที่จะสอบถามความต้องการของประชาชนว่ามีความต้องการในเรื่องใดเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น
- 3) ผู้บริหารควรปรับปรุงแบบแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะด้านการให้คำแนะนำปรึกษาแก่ประชาชน ให้ประชาชนมีความใกล้ชิดกับผู้บริหารและพนักงานในองค์กรให้มากขึ้น
- 4) ผู้บริหารมีความหนักแน่นมั่นคงในการปฏิบัติงาน ถือเป็นแนวทางการดำเนินงานที่ดี และควรยึดถือปฏิบัติในการดำเนินงานของผู้บริหารให้ดีขึ้นต่อไป
- 5) ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงาน ไม่ทุจริตคอร์รัปชัน ตั้งใจทำงานตามโครงการและวัตถุประสงค์การดำเนินงานที่ตั้งไว้ เพื่อเป็นการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

จากการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในการบริหารงานในลักษณะที่แตกต่างกัน จึงควรมีการวิจัยต่อดังนี้

- 1) การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักการบริหารงานตามหลักกัลยาณมิตรธรรมของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาจากจำนวนประชากรทั้งอำเภอ เพราะงานวิจัยนี้ศึกษาเพียง 1 หน่วยงานเท่านั้น ผลวิจัยอาจไม่เป็นตามความจริงตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป
- 2) การประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานของผู้บริหารหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี โดยศึกษาในหมวดธรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน

บรรณานุกรม

- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2551). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS**. (พิมพ์ครั้งที่ 13). กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- พระครูนนทวิวัฒน์ (มีนุสรณ์). (2553). **การบริหารงานเทศบาลตำบลตามหลักสาราณียธรรม 6 : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูวินัยธรียังยง ธมฺมวโร (โหมตศิริ). (2555). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางกะไห อำเภอมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2551). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**. (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพมหานคร: เอส.อาร์. พรินติ้ง แมส โปรดักส์.
- พระมหาสุวิทย์ฯ สิริวัฑฒโน (พรหมเกิด). (2555). **การบริหารงานตามหลักอิทธิบาท 4 ขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาเอกมร ฐิตปญโญ (คงตางาม). (2553). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักสาราณียธรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระวิฑูรย์ ฐานเมธี (บุญพร้อม). (2553). **การศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารกิจการคณะสงฆ์ในจังหวัดหนองบัวลำภู**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- สัญญา เคนาภูมิ. (2556). การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงสำรวจทางรัฐประศาสนศาสตร์. **วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์**. 3 (2), 169-185.
- _____. (2557ก). ปรัชญาการวิจัย : ปริมาณ : คุณภาพ. **วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์**, 3 (2), 49-51
- _____. (2557ข). การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยการคิดเชิงเหตุผล. **ราชภัฏเพชรบูรณ์สาร**. 16 (1), 1-19
- _____. (2557ค). การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์โดยวิธีการจัดการความรู้. **วารสารราชพฤกษ์**. 12 (1), 1-14.
- _____. (2557ง). การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงปริมาณทางรัฐประศาสนศาสตร์จากการทบทวนวรรณกรรม. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี**. 3 (1).
- _____. (2557จ). รูปแบบการเขียนกรอบแนวคิดการวิจัยทางการบริหารจัดการ. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม (มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์)**. 8 (3), 33-42
- สุกั เขตบุญถม. (2556). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2557-2559 องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี.